

Kòkòbì álu ni Páulũ ní sǐ sěe 'bá Tēsālōnikē vé rĩ pi ní rĩ Tã búkũ rĩ vé rĩ ã ùlũngará

Páulũ í'dó kánisã āngũ Tēsālōnikē vé rĩ agá (Ẹzì 17). Tēsālōnikē ri kūrù āmbúgu āngũ Mākēdōnyā vé rĩ agá, āngũ ì ní zìjì Gírìkì rĩ vé wọkọ úrulé rú rĩ gé. Páulũ nga mbelẹná mujú 'dǎásì rá, ǎ'diátāsīyā Yāhūdī uruko ní lēé ìri rujú rĩ sǐ. Vúdrì ni gé, Tīmótéyō riipi ìri ē ìzǎ koopi rĩ ní lǔzú ìri ní kīnī, kọpi ǎ rikí dō Kūrīsītīyānī rĩ pi ọcùjú drǎāāsīyā, kọpi 'bǎkí ẹsì kuú Múngú drìgé. Páulũ sǐ kòkòbì 'dĩri kọpi ē ẹsì ímbázú, ǎzini tã kọpi ní zìjì rĩ újázú.

Kòkòbì 'dĩri agá, Páulũ sě Múngú ní ọwǒ'difô Kūrīsītīyānī Tēsālōnikē agá rĩ pi vé ẹ'yìngará ǎ tã sǐ, ǎzini kọpivé lēngará ǎ tã sǐ. Ùlũ kpá kọpi ní ívé adringará Kūrīsītīyānī rú kọpi ǎsámvú gé rĩ vé tã. Ùlũ kpá kọpi ní tã úmvúlésì ímùpi 'i ngaápi Kūrīsītīyānī rĩ pi ǎ rú'bá gá kọpivé drǎngará ǎ vúdrì gé rĩ vé tã, ǎzini ùlũ tã úmvúlésì ímùpi 'i ngaápi sǎ Yēsũ ní ímúzú ímvízú rĩ gé rĩ vé tã. Ímbá kọpi ní létì adrizú ǎní múké cìngbá cazú ú'dú Yēsũ ní ímvízú rĩ gé rĩ vé tã.

Páulũ sě mǒdó 'bá Tēsālōnikē vé rĩ pi ní

¹ Ma Páulũ 'i, 'bá Sílǎ be Tīmótéyō sǐ, 'bá sǐkí kòkòbì 'dĩri sěe ìmi ní, ìmi 'bá kánisã vé adri'bá kūrù Tēsālōnikē vé rĩ agá, Múngú 'bá Ẹtẹpi ri

ẽ'yĩ'bání gí, āzini Úpí Yēsũ Kúrísítō ri ẽ'yĩ'bání gí rĩ pi. Ẽsĩ múké Múngú vé rĩ, āzini tākiri írívé rĩ ā adri ĩmi be.

Ẽ'yĩngárá 'bá Tēsālōnikē gá rĩ pi vé rĩ

² Ú'djú ālu ālu, 'bâ ri ōwō'dĩfô sē Múngú ní ĩmi tã sĩ céré, 'bá kãdō rĩ Múngú ri zĩj, 'bâ ri zĩ ĩmi ní ĩndĩ. ³ 'Bá kãdō rĩ 'bá Ẽtépĩ Múngú ri zĩj ĩmi tã sĩ, 'bâ ri zĩ ẽzĩ ĩmi ní ngaá ẽsĩ be céré ẽ'yĩngárá be rĩ ā tã sĩ, āzini 'bâ ri zĩ ẽzĩ ĩmi ní ngaá lēngárá be rĩ ā tã sĩ, āzini 'bâ ri zĩ ĩmi ní ẽsĩ 'bãã 'bávé Úpí Yēsũ Kúrísítō drĩgē rĩ ā tã sĩ.

⁴ Má ẽdrĩpĩ má ómvúpĩ, 'bá nĩkĩ rá 'yozú kinnĩ Múngú lē ĩmi rá, ũpē ĩmi adriĩ 'bá ívé ni pi. ⁵ Ā'diātāsĩyã 'bá ní ú'djúkó múké rĩ jizú ũlüzú ĩmi ní rĩ gé, 'bá ũlũkĩ 'yēŋá átángá 'bá tĩ gé rĩ ó'djúkũlę kuyé, ú'djúkó múké 'bá ní jĩj ũlũú rĩ ũkpō be, Índrĩ Uleterē rĩ i'da ĩmi ní 'yozú kinnĩ, tã 'bá ní ũlũú ĩmi ní rĩ, ĩri tã áda. ĩmi nĩkĩ 'bávé adringárá ĩmi āsámvú gé ĩmi ĩzã kozú rĩ rá. ⁶ ĩmi nyakĩ dō ĩzāngã ú'djúkó múké rĩ ā tã sĩ ambamba drããsĩyã, Índrĩ Uleterē rĩ vé ũkpō sĩ, ĩmi ẽ'yĩkĩ ú'djúkó rĩ āyĩkō be ambamba. 'Dĩri ĩmi ũbĩkĩ tã 'bá ní 'oó rĩ ā pámvú, āzini Úpí Yēsũ ní 'oó rĩ ā pámvú.

⁷ Tã 'dĩri sĩ, ĩmi ufukĩ adriĩ ũ'bĩtã rú 'bá Yēsũ ri ẽ'yĩ'bání gí āngũ Mākēdōnĩyã vé rĩ agá, āzini āngũ Ākáyã vé rĩ agá rĩ pi ní. ⁸ ĩmivé tã sĩ, sē ú'djúkó múké Úpí Yēsũ vé tã sĩ rĩ kũ mužú āngũ Mākēdōnĩyã vé rĩ agásĩ, Ākáyã vé rĩ agásĩ, āngũ rĩ pi agásĩ céré. Ẽ'yĩngárá ĩmi ní Múngú ri ẽ'yĩzú rĩ vé tã kũ mužú āngũ rĩ pi agásĩ céré gí, 'bá lēkĩ

tā ni átá ĩmi ní dĭi ku. ⁹ Ā'diātāsīyā kōpi ũlŭkí tā ĩmi ní 'bâ é'yízú ẹsĭ be céré rĩ vé tā rá, āzini kōpi ũlŭkí tā ĩmi ní gāzú ngá ĩ ní údé múngú rú rĩ pi ĩnjĭgá sĭ rĩ vé tā rá, āzini kōpi ũlŭkí tā ĩmi ní ẹsĭ újázú Múngú áda ídri rú ĩmi ní ẹzĭ ngaá ĩri ní rĩ vé tā rá, ¹⁰ āzini kōpi ũlŭkí tā ĩmi ní ẹsĭ 'bāzú Múngú vé Mvā ĩri ní ingaá gōó ídri rú drāngará gálésĭla rĩ vé ĩgōngará 'bŭ gélésĭ rĩ vé tā rá. Mvā 'dĭri Yésŭ 'i, ĩri úmvúlésĭ ímŭ 'bâ pa Múngú vé jĭkó tā lĭzú rĩ agásĭ nĭ.

2

Ẹzĭ Páŭlŭ ní ngaá Tēsālōnikē agá rĩ

¹ Má ẹdrípĭi má ọmvúpĭi, ĩmi nĭkí rá 'yozú kĭnĭ, ẹcĭ 'bá ní tuú mužú ĩmi vúgá 'dĭlé rĩ drā kána kuyé. ² ĩmi nĭkí ĩzāngā 'bá ní nyaá kárakará ĩ ní 'bâ u'dazú kŭrŭ Pĭlĭpóyĭ vé rĩ agá 'dāá, ịsúzá 'bá cakí drĭ ĩmi vúgá 'dĭlé kuyé rĩ rá. 'Bo Múngú 'bávé rĩ sē 'bá ní ũkpō ívé ú'dŭkọ múké rĩ ũlŭzú ĩmi ní ẏrĭ ākó, 'bá 'bâ tā lē'bá ku rĩ pi, ā cekí dō 'bâ gārā kŭrŭ drāáāsīyā, ³ 'bá ní rizú ú'dŭkọ múké rĩ ũlŭzú ĩmi ní rĩ gé, 'bá úlĭkí ũnjō kuyé, 'bá ũlŭkí ú'dŭkọ múké rĩ ẹsĭ múké sĭ, 'bá ũ'bākí ĩmĭ mĭ kuyé. ⁴ Ú'dŭkọ múké 'bá ní ũlŭú rĩ, Múngú ā'yĭ 'bá ní tā ni nĭ. Ú'dŭkọ múké 'bá ní ũlŭú rĩ, adri 'yozú kĭnĭ, āyĭkō sēzú 'bá áda ní kuyé, ĩri āyĭkō sēzú Múngú ní. Múngú nĭ tā 'bá ẹsĭ agá rĩ nĭ. ⁵ ĩmi nĭkí rá 'yozú kĭnĭ, 'bá átákí ĩmi ní tā múké ĩmi íngúzú ĩmĭ mĭ ũ'bāzú ānĭ kuyé, dōku lēzú ngá āzi ịsúzá ĩmi vúgá ānĭ kuyé, tā 'bá ní 'oó rĩ, Múngú nĭ rá. ⁶ Adri 'yozú kĭnĭ, 'bá rikí

létj ndáá, ĩmi íngúkí rí 'bâ ãní dōku 'bá ɔrɔkɔ ẽ íngúkí rí 'bâ ãní yā 'díní kuyé.

'Bâ Kúrísítō vé 'bá áyúáyū nō'bée, 'bâ té kōdô ícó ngá zĭ ĩmi tĭ gé rá, ⁷ 'bo 'bá adrikí ĩmi āsámvú gé ɛsĭ be mādā, sŭ anji ɛndrɛpĭ ní riĭ ívé anjiná ā tā mbaá rĭ tĭni. ⁸ 'Bá lĕkĭ ĩmi ambamba, 'bá ní ĩmi ní ú'dúkó múké Múngú vé rĭ ũlŭzú ãní, āzini 'bá ní úvá 'bāzú tā rĭ ũlŭzú ĩmi ní ãní. ⁹ Má ɛdrĭpĭi má ɔmvúpĭi, ĩmi nĭkĭ ɛzĭ 'bá ní ngaá ũkpō sĭ ĩmi āsámvú gé rĭ rá. 'Bá ní rizú ú'dúkó múké Múngú vé rĭ ũlŭzú ĩmi ní rĭ gé, 'bá rikĭ ɛzĭ ngaá ũtúná pi ĩniná be ngá ndāzú 'bâ ĩzā kozú, 'bâ 'bākĭ rĭ ɔɔu 'bá āzi drĭgé ku.

¹⁰ Tā 'bá ní 'oó rĭ, ĩmi ndrekĭ ĩmĭ mĭ sĭ rá, Múngú ndre kpá rá, ĩmi 'bá Yēsŭ ri ɛ'yĭ 'bá gĭ 'dĭ'bée, 'bá ní rizú adrizú ĩmi āsámvú gé rĭ gé, 'bá rikĭ adriĭ tā be pĭri, 'bá āzi ɛdĭ 'bâ rŭ tā ũnjĭ sĭ kuyé. ¹¹ ĩmi nĭkĭ rá 'bá ní rizú adrizú ĩmi be rĭ gé, 'bá rŭkĭ ĩmi múké sŭ anji ɛtɛpĭ ní ívé anji rŭú múké rĭ tĭni, ¹² 'bá ĩmbákĭ ĩmĭ ɛsĭ, āzini 'bá ũmĭkĭ ĩmĭ ɛsĭ, ĩmi adrikĭ rĭ múké Múngú ɛndrɛtĭ gé, ā'diātāsĭyā Múngú zĭ ĩmi ífĭ ívé mālŭngā ũnyĭ be ambamba rĭ agá gĭ.

¹³ 'Bâ ri Múngú ní ōwō'dĭfō sē sâ céré sĭ, ā'diātāsĭyā 'bá kā ú'dúkó múké Múngú vé rĭ ũlŭú ĩmi ní, ĩmi ɛ'yĭkĭ rá, ĩmi ɛ'yĭkĭ rá 'yozú kĭnĭ, ú'dúkó rĭ Múngú vé ni, adri 'bá áda vé ni kuyé. ĩmi 'bá Múngú ri ɛ'yĭ 'bá gĭ 'dĭ'bée, ú'dúkó rĭ ĩmi agá anigé, ĩri ri ɛzĭ nganga. ¹⁴ Má ɛdrĭpĭi má ɔmvúpĭi, ĩmi 'dukĭ tā rĭ ngaá sŭ 'bá Múngú vé kánísā Yŭdáyā gá rĭ pi ní 'duú ngaá rĭ tĭni rá. ĩmi nyakĭ ĩzāngā 'bá ĩmivé āngŭ agá rĭ pi drĭgé,

sũ 'bá Kúrísitō Yésũ ri ẽ'yĩ'bá gí Yũdáyā gá rĩ pi ní nyaá Yāhũdĩ rĩ pi drĩgé rĩ tĩnì.

¹⁵ Yāhũdĩ rĩ pi 'dĩkí Úpí Yésũ ri, kòpi ú'dĩkí kpá nẹbĩ rĩ pi, āzini kòpi údrókí 'bā āngũ rĩ agāsĩ rá. Tā kòpi ní 'oó rĩ sē Múngú ní āyĩkō kuyé, āzini kòpi ẽ ẹsì ũká ũká 'bá rĩ pi ní céré. ¹⁶ Īmi ndrekí drĩ ká, kòpi lẹkí 'bā ũlũkí ú'dụkọ múké rĩ 'bá adri'bá Yāhũdĩ rú ku rĩ pi ní ku, ǎ'diātāsīyā kòpi lẹkí 'bá adri'bá Yāhũdĩ rú ku rĩ pi ẽ ịsụkí pangará ku. Tā Yāhũdĩ rĩ pi ní 'oó 'dini 'dĩri, sē kòpivé ũnjĩkānyā tị mụzú drĩgélé, ǎnì jĩkó ri 'de Múngú agá, ịri ímụ kòpi ịrĩnǎ rá.

Páũlũ ri úvǎ be lē mụy 'bá Tēsālōnikē vé rĩ pi ndreé

¹⁷ Má ẹdrípìi má ọmvúpìi, 'bá ní 'bā acozú ĩmi be, 'bá ní ĩmi kuzú lókí be mǎdǎ rĩ gé, 'bávé ẹsì céré adri kú ĩmi drĩgé, 'bá rikí ỳ'bìi ũkpō sī lẹzú gōzú mụzú ĩmi ndrezú, ĩmi úvǎ ní 'bā ndéé ambamba rĩ sī. ¹⁸ 'Bá lẹkí kōdō mụy ĩmi vúgá 'dĩlẹ ẹsì ǎlu sī. Sũ mǎ úlúngu Páũlũ tĩnì, má ỳ'bì ũkpō sī, á lē kōdō gōó mụy ĩmi ndreé dīi, 'bo Sātánǎ ala 'i 'bá ẹndrẹtị gé cí. ¹⁹ Agaápi rá rĩ, Yésũ kǎdō ímví ịgōó, 'bá 'bá ní ímụ ẹsì 'bǎá kòpi drĩgé, 'bá ní ímụ adrií ǎnì āyĩkō sī, āzini 'bá ị ní ímụ 'bá ní kũlá sẹzú ǎnì rĩ, ịri adri ǎ'di pi? Adri ĩmi 'i ku? ²⁰ Ádarú ĩmi sē 'bā ímụ dī pọwụpọwụ, āzini 'bā ímụ adri āyĩkō sī.

3

Pěkí Tīmōtáyō ri mụy Tēsālōnikē gá

1 'Bá kã ù'dũ ndãá tí mužú, 'bá ũsũkí múké ni, lē 'bâ áwíkí adrií kũrú Ātēnésī vé rĩ agá nōgó.

2 'Bá pēkí 'bá édrípì Tīmōtáyō riipi ẹzì Múngú vé rĩ ngaápi 'bá be trų rĩ mužú ìmi vú 'dĩí áyu, ã mu rí ú'dúkọ múké Kúrísítō vé rĩ ùlũú ìmi ní, ẽ ìmbá rí ìmî ẹsì, ìmi adrikí rí ũkpó ũkpó ìmivé ẹ'yīngará agá, 3 ìmi āsámvú gé 'dígé, 'bá āzi vé ẹ'yīngará ã adri rí ìdríkídri ọcũngará 'dĩ'bée sī ku. Ìmi nĩkí rá 'yozú kínì, 'bá ícókí ápá ọcũngará 'dĩ'bée agásì bā ku. 4 'Bá ní rizú adrizú ìmi be rĩ gé, 'bá lũkí ìmi ní rá, 'bá kīnì, ì ímú 'bâ ọcũ rá. Sũ ìmi ní n̄jì rá rĩ t̄jì, ọcũkí 'bâ rá. 5 Má kã ù'dũ ndãá tí mužú ìmi vúgá 'dīlé, má ní Tīmōtáyō ri pēzú mužú ānì, ã mu rí ìmi ndree, dō ìmi áwíkí adrií ũkpó ũkpó ìmivé ẹ'yīngará agá ũgōgō. Mā ẹsì ri ũt̄ít̄í, má ũsũ ādróko ímú ìmi ũ'b̄jì gí, ẹzì 'bá ní ngaá kárakarà 'dĩri ìri déna ímú drā kána.

6 'Bo nóni Tīmōtáyō ímví ìmi vúgá 'dīsì, ícá 'bá vúgá nōó gí, ìjì 'bá ní ú'dúkọ múké ni ùlũú, ùlũ ẹ'yīngará ìmivé rĩ ã tã, āzini lēngará ìmivé rĩ ã tã. Ùlũ 'bá ní kīnì, tã 'bá ní 'oó ìmi āsámvú gé āyīkō sī 'dāri, āvī ìmi agásì āluṅáni kuyé, sē ìmi ri 'bâ úvá úyì, ìmi lēkí ímú 'bâ ndree, sũ 'bá ní ìmi úvá úyì, lēé mužú ìmi ndree rĩ t̄jì.

7 Má édrípìjì má ọmvúpìjì, ã rikí dō 'bâ ọcũjì nóni drāáāsīyā, tã Tīmōtáyō ní ímú ùlũú 'bá ní kínì, ìmi tukí pá t̄jì ìmivé ẹ'yīngará agá rĩ sī, sē 'bâ ẹsì úrì gí. 8 Ìmi ní pá tuú t̄jì Úpí agá rĩ sī, sē 'bá ní āyīkō. 9 Āyīkō ìmi ní sēé 'bá ní nōri sī, 'bâ sēkí rí Múngú ní ọwō'dífō ni gbā ngōpí? 10 'Bâ ri Múngú ri zì ìmi ní ũt̄úná pi ìn̄jì be, ã zì rí 'bá ní létì mužú ìmi ndrezú dĩí, 'bâ mužú rí ìmi ìzā

koó, ĩmi ímbá tã ʋrʋkọ ĩmi ní n̄ĩ kuyé rĩ pi sĩ, ĩmi adrikí rí ũkpó ũkpó ĩmivé ẽ'yĩngará agá.

¹¹ Lē Múngú 'bá Ẹtẹpi pi 'bávé Úpí Yésũ Kúrísítõ be, kọpi ã zĩkí 'bá ní létì muzú ĩmi vúgá 'dĩlé. ¹² Lē Úpí Yésũ ã sē lēngará ĩmivé rĩ ã mu drĩdrĩ, ĩmi lēkí ĩmi lēlē ĩmi ǎsámvú gé sĩ, ǎzini ĩmi lēkí kpá 'bá rĩ pi lēlē, sũ 'bá ní ĩmi lēé rĩ tĩni. ¹³ Lē Úpí Yésũ ẽ ímbá ĩmî ẹsĩ, ĩmi adrikí rí ũnjĩkányã ǎkó, ĩmi adrikí rí ule 'bá Ẹtẹpi Múngú ẹndrẹti gé, ụ'dú 'bávé Úpí Yésũ ní ịgõzú ímúzú ívé 'bá uletere rĩ pi be rĩ gé.

4

Adringára múké ǎyĩkõ sēepi Múngú ní rĩ

¹ Má ẹdrípì má ọmvúpì, 'bá lūkí ĩmi ní rá, lē ĩmi 'okí tã pìrì Múngú ní ǎyĩkõ sēepi ni, sũ 'bá ní ímbá ĩmi ní rĩ tĩni. 'Bá n̄kí rá ĩmi ri tã rĩ 'o pìrì, 'bá mākí ĩmi ẹsĩ be céré, lē ĩmi 'okí tã pìrì rĩ muzú d̄jì d̄jì. ² ǎ'diātāsīyã ĩmi n̄kí tã 'bá ní ímbá ĩmi ní ũkpõ Úpí Yésũ vé rĩ sĩ rĩ gí.

³ Múngú lē ĩmi adrikí uletere 'í ẹndrẹti gé, lē ĩmi 'bākí ọwũ muzú bādārú ku. ⁴ Lē 'bá ǎlu ǎlu ã ütē 'í rụ'bá ütētē,* ã adri rí ũnjĩkányã ǎkó, ẽ ịnjĩkí rí ịri ịnjĩn̄jì, ⁵ ã ri ọwũ 'báá sũ págánõ Múngú ri n̄i'bá kuyé rĩ pi tĩni ku. ⁶ 'Bá ǎzi ã 'o ũnjĩkányã lězú lazú ẹdrípì vé ũkú sĩ ku. Tã ũnjì ịri ní 'oó 'í ẹdrípì ní 'dĩri sĩ, Úpí Yésũ ri ịri ịrĩn̄ã rá, sũ 'bá ní ũlũú ĩmi ní rĩ tĩni. ⁷ Múngú zì 'bá ímụ ũnjĩkányã 'oó kuyé, zì 'bá ímụ adrii uletere.

* **4:4** 4:4 Lē 'bá ǎlu ǎlu ã ütē 'í rụ'bá ütētē: Tã 'dĩri vé ífífí, lē 'bá rĩ ã adri 'yéná ũkú ívé rĩ be.

8 'Bá tā ĩ ní ímbá 'dĩri gāápi sī rĩ, gā 'dĩri 'bá áda kuyé, gā Múngú Índrí Uleterē rĩ sēépi rĩ.

9 Múngú ímbá ĩmi ní tā ĩmi ní ĩmi lēzú ĩmi édrípìi be rĩ ìnógósì gí, 'bá ícókí tā ni sīi sēé ĩmi ní ku. 10 Ádarú lēngará ĩmi ní ĩmi ògūpìi Yēsū ri ẹ'yì'bá gí adri'bá āngū Mākēdōniyā vé rĩ agá rĩ pi lēzú rĩ aga rá. Má édrípìi má ómvúpìi, lē ĩmi lēkí ĩmi mužú lēlē.

11 Lē ĩmi adrikí tā be kírì 'bá rĩ pi āsámvú gé, ĩmi rikí fií 'bá ụrụkọ vé tā agá ku. 'Bá ālu ālu ā 'bā ẹsì rizú ívé ẹzì ngazú 'ì drì sī, sū 'bá ní lūú ĩmi ní rĩ tìni, 12 'bá Kúrísítō ri ẹ'yì'bá kuyé rĩ pi ẹ ìnjìkí rí ĩmi ìnjìnjì, āzini ĩmi zìkí rí ngá 'bá āzi tì gé ku.

Yēsū vé ìgōngará

13 Má édrípìi má ómvúpìi, 'bá lēkí ĩmi ní 'bá ũdrā'bá, Yēsū ri ẹ'yì'bá gí rĩ pi vé tā ũlūú, lē ĩmi rikí kòpi ngoó sū 'bá ẹsì 'bā'bée tā drìdrì 'dìlé rĩ drìgé kuyé rĩ pi tìni ku. 14 'Bá ẹ'yìkí rá 'yozú kìnì, Yēsū drā rá, 'bo íngá gōó ídri rú drāngará gálésìla rá, 'bá ẹ'yìkí kpá rá 'yozú kìnì, 'bá ũdrā'bá, Yēsū ri ẹ'yì'bá gí rĩ pi, Múngú ri ímú kòpi inga gō ídri rú Yēsū be trù. 15 'Bá lēkí tā Úpí Yēsū ní 'yoó rĩ lūú ĩmi ní kìnì, 'bā drì adri'bée ídri rú cìmgbá lókí 'í ní ímúzú ímvízú rĩ gé nō'bée, 'bá ícókí ngaá mužú 'bá ũdrā'bá gí rĩ pi sī drìdrì ku, 'bá ũdrā'bá gí rĩ pi nga drìdrì nĩ. 16 Úpí Yēsū ri ímú ísì 'bū gé 'dāásì vūgá nōó, ìri tāìmbì sē 'bá rĩ pi ní ú'dúkọ be ụrụ 'dāá, mālāyíkā adripi mālāyíkā rĩ pi drìgé cére rĩ nga átá ú'dúkọ be ụrụ 'dāá, ìri dībe tā áyú be, Múngú vé gūké āngū zìzú

rĩ d̄ibe ọ'ụ be. 'Bá ũdrã' 'bá Yēsũ Kúrísítō ri ẹ'yĩ' 'bá gí rĩ pi, k̄opi í'dó íngá ìfũ ìvé 'bụ agá 'dāásĩ dr̄idr̄i nĩ. ¹⁷ Tã 'd̄iri ã v̄udr̄i gé, 'bã dr̄i adri' 'bá ídri rú ì ní kuú v̄ugá n̄o'bée, 'bã kúru nga mụ 'bã úmú k̄opi be tr̄ú ìr̄ib̄it̄i agá 'dãá, 'bã 'bã úmú Úpí Yēsũ be tr̄ú ùl̄i agá 'dãá. 'Bã áwí adri Úpí Yēsũ pi be tr̄ú m̄uzú nyonyo. ¹⁸ Kúru l̄e ìmi 'd̄uk̄i tã 'd̄i'bée rizú ìm̄i ẹs̄i ìmbázú ìmi ãsámvú gé s̄i.

5

Ìmi adrikí ùr̄e, ìmi ùt̄ekí Yēsũ vé ìgōngará

¹ Má ẹdr̄íp̄i má ọmv̄úp̄i, 'bá ícókí s̄a, d̄oku ú'dú Úpí Yēsũ ní ìmv̄ízú r̄i vé tã s̄i s̄e ìmi ní ku, ² ã'diātās̄iyã ìmi n̄ikí rá 'yozú k̄inĩ, Úpí ri ìmú ícá* d̄ũ, s̄ũ ùḡú' 'bá ní ìmú ngá ùḡũ ìn̄in̄á s̄i r̄i t̄in̄i. ³ 'Bá r̄i pi kádō 'bãá rií átá, "Nóni t̄ak̄iri anigé, ãngũ r̄i n̄oni múké," tã ùnjí ri koro í'dé k̄opi dr̄igé, s̄ũ ùkú mv̄á t̄iipi r̄i ã 'a ní í'dó ásó mb̄el̄en̄á r̄i t̄in̄i, k̄opi ícókí ápá ãlun̄ani ku.

⁴ Má ẹdr̄íp̄i má ọmv̄úp̄i, ìmi adrikí ìn̄in̄á agá kuyé, ìmi n̄ikí tã r̄i gí, ãní ìmi ícókí ãyãá Úpí vé ícángará d̄ũ s̄ũ ùḡú' 'bá t̄in̄i 'd̄iri ã tã s̄i ku. ⁵ Ìmi cére anji ùt̄ún̄á vé ni, ãzini ùt̄ú ãmgbáráká vé ni. 'Bá adrikí anji ìn̄in̄á vé ni kuyé, ãzini ãngũ b̄iipi n̄iipi c̄ic̄i r̄i vé ni kuyé. ⁶ L̄e 'bã rikí ú'dú koó b̄ad̄arú s̄ũ 'bã ur̄uk̄o ní rií ú'dú koó r̄i t̄in̄i ku, l̄e 'bã adrikí m̄i be mḡb̄o, ãzini l̄e 'bã ùt̄ekí 'bã ùt̄et̄e. ⁷ 'Bá ri' 'bá ú'dú ko' 'bá r̄i pi, k̄opi ri ú'dú ko ìn̄i s̄i. 'Bá ri' 'bá íwá mv̄u' 'bá ìm̄er̄ezú

* 5:2 5:2 Úpí ri ìmú ícá: Ḡir̄ik̄i t̄i s̄i, Ú'dú Úpí ní ìm̄uzú ìgōzú r̄i.

rĩ pi, kōpi ri íwá rĩ mvu ìmērēzú ìnì sī. ⁸ 'Bâ anji ùtúná vé ni, lē 'bâ 'bākí ẹ'yīngará rĩ, āzini lēngará rĩ kúkúrúkú rú, 'bâ ùtēzú ānì, āzini 'bâ 'bākí pangará rĩ vé tā 'bá ẹsì agá, sù sāpú aya rú ì ní suú drìgé rĩ tìnì.

⁹ Múngú ùpē 'bâ 'yozú kìnì 'bâ ìmúkí rí ìzāngā ìsú 'í drìgé yā 'dìni kuyé, ùpē 'bâ 'bávé Úpí Yésù Kúrísítō ē ìmú rí 'bâ paá ùnjīkānyā agásì. ¹⁰ Yésù drā 'bávé tā sī. Kādō ìmví, ìri dō 'bâ ìsú ìdri rú yā, dō ìri ìsú 'bá ùdrākí gí yā, 'bâ ìmú adri ìri be trú mvuzú 'dáni'dáni. ¹¹ Ìmi ìmbákí ìmì ẹsì, āzini ìmi ìmbákí ìmi adrii ùkpó ùkpó, sù ìmi ní rií 'oó rĩ tìnì.

Tā Páulū ní ìmbá rĩ vé ùdù

¹² Má ẹdrípìì má ómvúpìì, 'bá mākí ìmi, lē ìmi ìnjīkí ìmivé drìkoma ri 'bá ẹzì nga 'bá Úpí Yésù ní rĩ pi ìnjì ìnjì. Kōpi ri ẹzì nga ùkpō sī ìmi āsámvú gé, āzini kōpi ri ìmi ìmbá, ìmi 'okí rí tā ùnjì ku. ¹³ Lē ìmi ìnjīkí 'bá drìkoma rú rĩ pi ìnjìnjì ẹzì kōpi ní rií ngaá rĩ sī, ìmi lēkí kōpi lēlē. Lē ìmi adrikí tā be kírì ìmi āsámvú gé sī. ¹⁴ Má ẹdrípìì má ómvúpìì, 'bá mākí ìmi ẹsì ālu sī, ìmi lúkí 'bá ùvú rú ẹzì nga 'bá ku rĩ pi ní, lē kōpi ā ngakí ẹzì, ìmi ìmbákí 'bá ùrì rú rĩ pi vé ẹsì, kōpi ē ẹsì ā adri rí ùkpó ùkpó, ìmi kokí 'bá ẹ'yīngará be mādāngá rĩ pi ē ìzā, ìmi adrikí tā be mādā 'bá rĩ pi be céré. ¹⁵ 'Bá āzi 'o dō tā ùnjì ógúpì ní, 'bá ì ní 'oó ùnjì 'dìri, ā újā ógúpì ri 'oó ùnjì ku. Ù'dù céré lē ìmi ù'bìkí tā múké 'oó ìmi āsámvú gé sī, āzini ìmi 'okí tā múké 'bá urukọ'bée ní.

16 Sâ céré sī, lē ĩmi adrikí āyīkō sī. 17 ĩmi rikí Múngú ri zīj, lē ĩmi āndēkí ĩri zīngará sī ku. 18 Lē ĩmi sēkí Múngú ní ōwō'difō tā ārēvú sī céré. ĩmi ní Kúrísítō Yēsū ri ẹ'yījí gí rī sī, Múngú lē ĩmi 'okí sū 'dīri tīni.

19 Ẹzị Índrí Uleterē rī ní lēé ngaá rī, 'bá āzi ā uga ku. 20 'Bá Índrí Uleterē rī ní ású gí rī sē dō tị, ā ọwukí tị ĩri ní sēé rī ku. 21 ĩmi ámakí tā céré ĩri ní átá rī pí múké múké ũgbále, ĩmi 'dụkí múké rī ẹzị ngazú āní. 22 Lē ĩmi fikí ũnjīkányā agá ku.

Páũlũ sē 'bá rī pí ní tākíri

23 Múngú ríipi tākíri sēépi rī, ā ũjī ĩmivé ẹsị, āzini ā ũjī ĩmí rụ'bá, ĩmi adrikí rí uleterē ũnjīkányā ākó, cazú ụ'dụ 'bávé Úpí Yēsū Kúrísítō ní ímvízú rī gé. 24 Múngú zị ĩmi adrií 'bá ívé ní, ĩri tā 'í ní 'yoó rī 'dụ nga rá sū 'í ní 'yoó rī tīni.

25 Má ẹdrípịi má ọmvúpịi, ĩmi zịkí 'bá ní Múngú ri. 26 ĩmi sēkí mōdó 'bá ẹdrípịi ní, āzini 'bá ọmvúpịi ní, ĩmi u'dekí kọpi ẹzịi bēdrị sī. 27 Á mǎ ĩmi Úpí Yēsū ā rụ sī, lē ĩmi lākí kọkọbị 'dīri 'bá Yēsū ri ẹ'yī' 'bá gí rī pí ní céré.

28 Ẹsị múké 'bávé Úpí Yēsū Kúrísítō vé rī ā adri ĩmi be.

Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị
Keliko: Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị New Testament+
copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Keliko)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14717198-957a-524c-b31f-2c3197945b20